

9. ΠΡΩΤΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014 - 2020¹

Τα βασικά σημεία του σχεδίου πρότασης του Γενικού Κανονισμού των Διαρθρωτικών Ταμείων 2014-2020 είναι:

- Ολοκληρωμένη χωρική προσέγγιση
- Προώθηση της τοπικής ανάπτυξης με την πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων: δυνατότητα διαμόρφωσης τοπικών προγραμμάτων ανάπτυξης με τη χρήση / συνδυασμό πόρων από τα διαρθρωτικά Ταμεία (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΤΣ, ΕΓΤΑΑ και Ταμείο Αλιείας),
- Δημιουργία «πλατφόρμας αστικής ανάπτυξης»,
- Δυνατότητα διαμόρφωσης ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων στη βάση αστικών και χωρικών στρατηγικών.
- Εισαγωγή Κοινών Σχεδίων Δράσης (Joint Action Plans).

Οι βασικές εθνικές θέσεις για την Ευρωπαϊκή Πολιτική Συνοχής 2014-2020 είναι:

- Η ευρωπαϊκή οικονομική κρίση καθιστά περισσότερο από ποτέ αναγκαία την Πολιτική Συνοχής, η οποία θα πρέπει να ενισχύσει τον κεντρικό της ρόλο για τη μείωση των ανισοτήτων σε περιφερειακό και διαπεριφερειακό επίπεδο και την ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας σε όλες τις περιοχές της Ένωσης.
- Κάθε θεματική συγκέντρωση της στρατηγικής Ε 2020 θα πρέπει να αφήνει συνεπώς περιθώρια σχεδιασμού με βάση τον προγραμματισμό σε περιφερειακό επίπεδο σύμφωνα με τις εθνικές ή περιφερειακές του ανάγκες και δυνατότητες.
- Η υπό όρους εκταμίευση πόρων της Πολιτικής Συνοχής θα πρέπει να αφορά μόνο στην ορθή χρήση των πόρων και στα ζητήματα χρηστής διαχείρισης της πολιτικής αυτής, κάτι που θα πρέπει να αποδεικνύεται με επιστημονικό τρόπο.
- Επιδιώκεται να προβλεφθεί επαρκής κάλυψη για τις περιφέρειες σε μεταβατική στήριξη, όπως για τις Περιφέρειες στατιστικής σύγκλισης (phasing-out) της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου.
- Επιδιώκονται επίσης κάποιες αλλαγές στη μεθοδολογία κατανομής των πόρων μεταξύ των περιφερειών της Ένωσης ("negotiating box") προκειμένου βελτιώνοντας κατά το δυνατόν την αντικειμενικότητα του υποδείγματος (μοντέλου) υπολογισμού, να βελτιωθεί κατ' επέκταση και η χρηματοδότηση των ελληνικών περιφερειών.
- **Οι περιφέρειες με μόνιμα γεωγραφικά μειονεκτήματα θα πρέπει να έχουν ιδιαίτερη αντιμετώπιση, μεταξύ άλλων με την ένταξή τους στην κατηγορία περιφερειών μετάβασης, ανεξάρτητα του κατά κεφαλήν εισοδήματός τους.**

Συνεπώς για την περίοδο 2014-2020 οι βασικές προτεραιότητες / παράμετροι στο σχεδιασμό εστιάζονται στις ακόλουθες :

- στην ανάγκη επίτευξης κοινωνικής συνοχής, μέσω πολιτικών για την καταπολέμηση της φτώχειας και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης,
- στην **προώθηση της χωρικής συνοχής, με στόχο την ισόρροπη ανάπτυξη για το σύνολο των Περιφερειών της χώρας, με ιδιαίτερη μέριμνα για τις περιοχές με γεωγραφικά μειονεκτήματα και τις αστικές περιοχές,**
- στην ενδυνάμωση της κοινωνίας της γνώσης και της αναβάθμισης του εκπαιδευτικού συστήματος, με έμφαση στις δεξιότητες και τη δια βίου μάθηση,
- στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, μέσω της επιτάχυνσης της ένταξης της χώρας και των Περιφερειών της στο νέο, μεταβαλλόμενο ευρωπαϊκό και διεθνές χώρο και στο διεθνές οικονομικό περιβάλλον, μέσα από αναβάθμιση, διεύρυνση και επέκταση των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων σε εθνική, περιφερειακή και αστική κλίμακα,
- στην ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας,
- στην ενίσχυση της πρόσβασης και χρήσης τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών,
- στην αναχαίτιση, και στη συνέχεια στην αναστροφή των δεικτών της ανεργίας, σε συνδυασμό πάντοτε με τη δρομολόγηση αναπτυξιακών πρωτοβουλιών, την αύξηση της παραγωγικότητας και την προώθηση της καινοτομίας καθώς και τη στήριξη της απασχόλησης όλων, με έμφαση στους νέους και στην ενεργό γήρανση, ώστε να δημιουργούνται σταθερά νέες θέσεις εργασίας σε ανταγωνιστικούς τομείς δραστηριοτήτων,
- στην ανάπτυξη των παραγωγικών τομέων της χώρας, με έμφαση στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων,
- στην ανάπτυξη των δυνατοτήτων ενδογενούς χρηματοδότησης των επενδύσεων, αλλά και στην ευρεία προσέλκυση ξένων άμεσων επενδύσεων,

¹ Ειδική Γραμματεία ΕΣΠΑ, Εθνική Αρχή Συντονισμού, Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων, Μάιος 2012

- στη βελτίωση των υποδομών, εκεί και μόνο όπου εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές διαπιστωμένες ανάγκες, με στόχο τη στήριξη της ανάπτυξης των Περιφερειών και την ποιότητα ζωής των κατοίκων,
- στην ενίσχυση της μετάβασης σε μία κοινωνία χαμηλών εκπομπών ρύπων,
- στην προώθηση των απαιτήσεων περιβαλλοντικής προστασίας, της απόδοσης των πόρων, της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν στο πλαίσιο της Αειφόρου Ανάπτυξης,
- στην έμφαση στη χωρική προσέγγιση (place-based): στο υποπεριφερειακό επίπεδο όπου συναντώνται οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες, στις αστικές περιοχές, ως κινητήρες ανάπτυξης αλλά και όπου η επίπτωση της κρίσης είναι εντονότερη, στην προσφυγή στα προτεινόμενα εργαλεία ολοκληρωμένων παρεμβάσεων (community-led local development, integrated local development strategies κτλ).

Πολεοδομική ωρίμανση και επενδυτική ταυτότητα δημοσίων ακινήτων και λοιπές ρυθμίσεις για την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας (κεφ. Β')

Σκοπός – Πεδίο εφαρμογής (άρθρο 10): Με τις διατάξεις του κεφ. αυτού ρυθμίζεται η διαδικασία πολεοδομικής ωρίμανσης των δημοσίων ακινήτων² και η απόδοση σε αυτά βιώσιμης επενδυτικής ταυτότητας, με σκοπό την αξιοποίησή τους που συνιστά λόγο εντόνου δημόσιου συμφέροντος.

Γενικοί κανόνες χωροθέτησης – γενικές χρήσεις γης (άρθρο 11): Για την ανάπτυξη και αξιοποίηση των δημοσίων ακινήτων καθορίζονται γενικοί κανόνες χωροθέτησης ως εξής:

1. Η αξιοποίηση των δημοσίων ακινήτων διενεργείται στα πλαίσια που διαγράφει η εθνική δημοσιονομική, αναπτυξιακή και χωροταξική πολιτική και σύμφωνα με τους κανόνες που καθορίζονται στο νόμο αυτό.

Οι κατευθύνσεις της εθνικής χωροταξικής πολιτικής, όπως αυτές απορρέουν από τα υφιστάμενα χωροταξικά πλαίσια εθνικού επιπέδου, λαμβάνονται υπόψη και συνεκτιμώνται κατά τον καθορισμό του χωρικού προορισμού των δημοσίων ακινήτων σε συνδυασμό με τις ανάγκες της δημοσιονομικής βιωσιμότητας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας της επένδυσης έτσι ώστε, να εξασφαλίζεται η βέλτιστη δυνατή σχέση μεταξύ των χωροταξικών επιλογών και των οικονομικών και δημοσιονομικών στόχων για την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας.

2. Δεν επιτρέπεται η αξιοποίηση δημοσίων ακινήτων, τα οποία εμπίπτουν στο σύνολό τους σε οικότοπους προτεραιότητας, σε περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης και προστασίας της φύσης που καθορίζονται κατά τις διατάξεις των άρθρων 19 παράγραφοι 1 και 2 και 21 του ν. 1650/1986 (Α' 160), όπως ισχύει, σε πυρηνικές εθνικών δρυμών, σε διατηρητέα μνημεία της φύσης, σε εθνικά πάρκα και σε υγρότοπους διεθνούς σημασίας.

3. Η αξιοποίηση δημοσίων ακινήτων, στα οποία περιλαμβάνονται χώροι που προστατεύονται από την κείμενη περιβαλλοντική και αρχαιολογική νομοθεσία λόγω του ειδικού χαρακτήρα τους, όπως είναι ιδίως ζώνες προστασίας αρχαιολογικών χώρων, ιστορικοί τόποι, φυσικά πάρκα και περιοχές οικοανάπτυξης, πραγματοποιείται σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και περιορισμούς που θέτουν οι σχετικές διατάξεις των νόμων 998/ 1979, 1650/1986 και 3028/2002, όπως ισχύουν.

4. Η αξιοποίηση δημοσίων ακινήτων που εμπίπτουν σε Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π.) της ορνιθοπανίδας της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ ενεργείται μόνον εφόσον επιτρέπεται από τα υφιστάμενα ειδικά νομικά καθεστώτα προστασίας τους και υπό τους όρους και προϋποθέσεις που θεσπίζουν τα καθεστώτα αυτά.

Τα δημόσια ακίνητα που προβλέπονται στο προηγούμενο άρθρο και τα οποία βρίσκονται σε περιοχές εκτός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 ή κάτω των 2.000 κατοίκων μπορούν να υπάγονται, σύμφωνα με το γενικό προορισμό ανάπτυξης και αξιοποίησής τους, στις ακόλουθες γενικές κατηγορίες χρήσεων γης στις οποίες αναφέρονται αναλυτικά οι επιτρεπόμενες χρήσεις: Τουρισμός – Αναψυχή, Επιχειρηματικά Πάρκα, Θεματικά πάρκα – Εμπορικά κέντρα – Αναψυχή, Μεταφορικές, τεχνικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές υποδομές και λειτουργίες, Δημόσια ακίνητα μικτών χρήσεων

Για κάθε μία από τις γενικές κατηγορίες χρήσεων γης ορίζεται ο ανώτατος επιτρεπόμενος συντελεστής δόμησης καθώς και το ανώτατο επιτρεπόμενο ποσοστό κάλυψης για όλες τις γενικές κατηγορίες χρήσεων γης που ορίζεται σε 50%. Για τον υπολογισμό της μέγιστης εκμετάλλευσης και των λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης, η έκταση του ακινήτου νοείται ως «ενιαίο σύνολο».

Χωρικός προορισμός – Επενδυτική ταυτότητα δημοσίων ακινήτων (άρθρο 12) : Για τον καθορισμό του χωρικού προορισμού των δημοσίων ακινήτων που προβλέπονται στο άρθρο 10 του παρόντος Κεφαλαίου, **καταρτίζονται και εγκρίνονται «Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Δημοσίων Ακινήτων» (ΕΣΧΑΔΑ) κατά τις διατάξεις του άρθρου αυτού.**

Με τα σχέδια αυτά οριοθετούνται σε χάρτη κλίμακας 1:5.000 με συντεταγμένες κορυφών, βασιζόμενες στο ΕΓΣΑ '87, όπως αυτό ισχύει, τα προς αξιοποίηση ακίνητα και καθορίζονται και εγκρίνονται:

α) Ο βασικός χωρικός προορισμός (επενδυτική ταυτότητα) του προς αξιοποίηση ακινήτου, δηλαδή η υπαγωγή σε μία εκ των γενικών κατηγοριών χρήσεων γης και όρων δόμησης που ορίζονται στο προηγούμενο άρθρο.

β) Οι ειδικότερες χρήσεις γης που επιτρέπονται στην έκταση του προς ανάπτυξη ακινήτου και οι τυχόν πρόσθετοι περιορισμοί, που αποσκοπούν στον έλεγχο της έντασης κάθε χρήσης.

² Ως δημόσια ακίνητα, νοούνται τα ακίνητα που ανήκουν στην ιδιωτική περιουσία του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. ή σε εταιρεία της οποίας το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ. ή σε Ο.Τ.Α.

γ) Οι ειδικοί όροι και περιορισμοί δόμησης του προς αξιοποίηση ακινήτου.

δ) Ειδικές ζώνες προστασίας και ελέγχου στα οριοθετούμενα κατά τα ανωτέρω ακίνητα, εφόσον απαιτείται, στις οποίες μπορεί να επιβάλλονται ειδικοί όροι και περιορισμοί στις χρήσεις γης, στη δόμηση και στην εγκατάσταση και άσκηση δραστηριοτήτων και λειτουργιών.

ε) Οι περιβαλλοντικοί όροι του σχεδίου, σύμφωνα με την κατά νόμο προβλεπόμενη στρατηγική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η οποία καταρτίζεται και δημοσιοποιείται.

Η έγκριση των ΕΣΧΑΔΑ γίνεται με Π.Δ/γμματα που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ύστερα από εισήγηση του Κεντρικού Συμβουλίου Διοίκησης για την Αξιοποίηση της Δημόσιας Περιουσίας. **Με τα Π.Δ/γμματα της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να τροποποιούνται εγκεκριμένα Ρυθμιστικά Σχέδια, ΓΠΣ, ΣΧΟΟΑΠ, ΖΟΕ, εγκεκριμένα ρυμοτομικά σχέδια και σχέδια πόλεως, καθώς και πολεοδομικές μελέτες και άλλα σχέδια χρήσεων γης.**

Χωροθέτηση επενδυτικού σχεδίου – παραχώρηση χρήσης αιγιαλού και παραλίας (άρθρα 13-14)

Για τη χωροθέτηση του επενδυτικού σχεδίου αξιοποίησης δημοσίου ακινήτου εκδίδεται κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ύστερα από αίτηση του κυρίου της επένδυσης. Για την έκδοση της απόφασης αντί των οργανισμών και φορέων γνωμοδοτούν το Κεντρικό Συμβούλιο Διοίκησης για την Αξιοποίηση της Δημόσιας Περιουσίας. Η απόφαση έγκρισης της χωροθέτησης για τα επενδυτικά σχέδια επέχει θέση άδειας επέμβασης και έγκρισης αλλαγής χρήσης.

Για την αξιοποίηση των δημοσίων ακινήτων επιτρέπεται η απευθείας παραχώρηση στον κύριο της επένδυσης της χρήσης αιγιαλού και παραλίας και του δικαιώματος εκτέλεσης, χρήσης και εκμετάλλευσης λιμενικών έργων ή επέκτασης, ήδη υφιστάμενων στην περιοχή, λιμενικών εγκαταστάσεων. Η παραχώρηση γίνεται για χρονικό διάστημα μέχρι πενήντα (50) χρόνια και με καταβολή ανταλλάγματος που προσδιορίζεται στην οικεία σύμβαση παραχώρησης.

Η έκδοση οικοδομικών αδειών από τον Υπουργό ΠΕΚΑ γίνεται μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την υποβολή πλήρους φακέλου (άρθρο 15). Ειδική Επιτροπή Πολεοδομικού και Αρχιτεκτονικού Ελέγχου, διενεργεί τον έλεγχο της αισθητικής των κτιριακών εγκαταστάσεων της ένταξής τους στο φυσικό και οικιστικό περιβάλλον της ευρύτερης περιοχής, σε όσες περιπτώσεις αυτό απαιτείται από τις ισχύουσες διατάξεις.

11. ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 3908/2011 «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΝΟΧΗ» (ΦΕΚ 8/Α/2011)

Σύμφωνα με το νέο Αναπτυξιακό Νόμο, η χώρα χωρίζεται σε 3 ζώνες (η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανήκει στην τελευταία ζώνη με χαμηλό ΑΕΠ) και οι επιχειρήσεις διακρίνονται σε 4 κατηγορίες ανάλογα με το μέγεθός τους (μεγάλες, μεσαίες, μικρές και πολύ μικρές)³.

Αναπτυξιακός νόμος 3908/2011 "ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική ανάπτυξη, την επιχειρηματικότητα και την κοινωνική συνοχή"

Τα υπαγόμενα Γενικά Επενδυτικά Σχέδια διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

α. **Γενικής Επιχειρηματικότητας**, στην οποία περιλαμβάνεται το σύνολο των επενδυτικών σχεδίων που μπορούν να υπαχθούν στις διατάξεις του νόμου και δεν εντάσσονται σε άλλη κατηγορία ή σε μία από τις κατηγορίες των Ειδικών Επενδυτικών Σχεδίων. Στην κατηγορία αυτή παρέχεται η ενίσχυση της φορολογικής απαλλαγής.

β. **Τεχνολογικής Ανάπτυξης**, στην οποία περιλαμβάνονται επενδυτικά σχέδια τεχνολογικού εκσυγχρονισμού των επιχειρήσεων με τη χρησιμοποίηση τεχνολογικών και οργανωτικών καινοτομιών, όπως συστήματα διασφάλισης και ελέγχου ποιότητας, πιστοποίηση, τεχνολογία εξοικονόμησης ενέργειας, έργα και προγράμματα έρευνας και ανάπτυξης και αξιοποίηση εξειδικευμένου επιστημονικού και ερευνητικού δυναμικού. Στην κατηγορία αυτή παρέχεται η ενίσχυση της επιχορήγησης ή και επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης για τις υφιστάμενες επιχειρήσεις σε ποσοστό 80% και **για τις νέες επιχειρήσεις σε ποσοστό 90% των ορίων**. Το υπόλοιπο ποσοστό συμπληρώνεται με την ενίσχυση φορολογικής απαλλαγής.

γ. **Περιφερειακής Συνοχής**, στην οποία περιλαμβάνονται επενδύσεις σε παραγωγικές δραστηριότητες που αξιοποιούν τοπικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, αντιμετωπίζουν τοπικές ανάγκες και περιφερειακά προβλήματα με περιβαλλοντικά βιώσιμες τεχνολογικές εφαρμογές, εισάγουν τεχνολογίες εξοικονόμησης ενέργειας και αξιοποίησης υδατίνων πόρων και συμβάλλουν στη φιλική προς το περιβάλλον ανασυγκρότηση, ανάπλαση και ανάπτυξη περιοχών οικονομικής δραστηριότητας.

Στον αναπτυξιακό νόμο μπορούν να υπαχθούν επιχειρήσεις που ανήκουν και στους τρεις παραγωγικούς τομείς. Οι ΟΤΑ και οι Δημοτικές Επιχειρήσεις τελούν υπό τους περιορισμούς του άρθρου 2 (παρ. 3) του Ν. 3908/2011.

Τα είδη των παρεχόμενων ενισχύσεων του Ν. 3908/2011, είναι: α) **επιχορήγηση** που συνίσταται στη δωρεάν παροχή από το Δημόσιο χρηματικού ποσού για την κάλυψη τμήματος των ενισχυόμενων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου και προσδιορίζεται ως ποσοστό αυτών, β) **επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης** που συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης, που συνάπτεται για την απόκτηση καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού και προσδιορίζεται ως ποσοστό επί της αξίας απόκτησης αυτών που εμπεριέχεται στις καταβαλλόμενες δόσεις, γ) **φορολογική απαλλαγή** που συνίσταται στην απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρων κερδών, τα οποία προκύπτουν με βάση τη φορολογική νομοθεσία, από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης⁴.

Τα επενδυτικά σχέδια που μπορούν να υπαχθούν στον Νόμο 3908/2011 αφορούν όλους τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας, αλλά και ειδικά επενδυτικά σχέδια αξιοποίησης ιαματικών πηγών, καθώς και ίδρυσης ξενοδοχειακών μονάδων κατηγορίας τουλάχιστον τριών αστέρων.

Το ποσοστό επιδότησης μιας επένδυσης διαμορφωνόταν ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης, το είδος της επένδυσης, καθώς και την περιοχή της επένδυσης.

Το ύψος της Δημόσιας Χρηματοδότησης ως ποσοστό επί του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου δεν ξεπερνά το 50%. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τους τρεις πρώην νομούς (Π.Ε.) της ΠΔΕ είναι:

Π.Ε. Ηλείας, Αχαΐας και Αιτωλοακαρνανίας – Ζώνη Γ: α) μεγάλη επιχείρηση – 40%, β) μεσαία επιχείρηση – 45%, γ) μικρή και πολύ μικρή επιχείρηση – 50%.

Το ελάχιστο ύψος της επένδυσης διαβαθμίζεται ως εξής: α) πολύ Μικρές Επιχειρήσεις 200.000 €, β) μικρές Επιχειρήσεις 300.000 €, γ) μεσαίες Επιχειρήσεις 500.000 €, δ) μεγάλες Επιχειρήσεις 1.000.000 €

Στα επενδυτικά σχέδια που εγκαθίστανται σε Βιομηχανικές Επιχειρηματικές Περιοχές (Β.Ε.Π.Ε.) και Ζώνες Καινοτομίας, παρέχεται, κατ' εξαίρεση, ποσοστό ενίσχυσης 5% επιπλέον των παραπάνω ποσοστών και μέχρι το ανώτατο όριο του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων.

³ Ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση, η οποία απασχολεί από 10 εργαζομένους (0-9) και της οποίας ο κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατ. ευρώ, ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση, η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους (10-49) και ο κύκλος εργασιών της ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατ. ευρώ, ως μεσαία επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση, η οποία απασχολεί λιγότερους από 250 εργαζομένους (50- 249), ο κύκλος εργασιών της δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. ευρώ και το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. ευρώ, ως μεγάλη επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση, η οποία απασχολεί περισσότερους από 250 εργαζομένους, ο κύκλος εργασιών της είναι μεγαλύτερος από 50 εκατ. ευρώ και το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού είναι μεγαλύτερο από 43 εκατ. ευρώ.

⁴ Το ποσό της φορολογικής απαλλαγής υπολογίζεται ως ποσοστό επί της αξίας των ενισχυόμενων δαπανών του επιχειρηματικού σχεδίου ή και της αξίας του καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού που αποκτάται με χρηματοδοτική μίσθωση με χρηματοδοτική μίσθωση.

12. ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ 2007 – 2013⁵

Στόχος του Ε.Σ.Π.Α. είναι η διεύρυνση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της χώρας, η αύξηση της παραγωγικότητας σε επίπεδα υψηλότερα του μέσου κοινοτικού όρου για την τόνωση της απασχόλησης, την επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής όλων των πολιτών χωρίς αποκλεισμούς. Για την επίτευξη των στόχων αυτών, η αναπτυξιακή προσπάθεια επικεντρώνεται στους παρακάτω τομείς:

- **Επένδυση στον παραγωγικό τομέα της οικονομίας με γενικούς στόχους**
  - ο 1. Αύξηση της εξωστρέφειας και των εισροών Ξένων Άμεσων Επενδύσεων
  - ο 2. Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και η αύξηση της παραγωγικότητας
  - ο 3. Διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος της χώρας.
- **Κοινωνία της γνώσης και καινοτομία με γενικούς στόχους**
  - ο 4. Βελτίωση της ποιότητας και της έντασης των επενδύσεων στο ανθρώπινο κεφάλαιο (αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος).
  - ο 5. Ενίσχυση της Έρευνας, Τεχνολογίας και προώθηση της Καινοτομίας σε όλους τους κλάδους (αναδιάρθρωση της ελληνικής οικονομίας και μετάβαση στην οικονομία της γνώσης).
  - ο 6. Ψηφιακή σύγκλιση της χώρας με την ενσωμάτωση και τη συστηματική χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ).
- **Απασχόληση και Κοινωνική Συνοχή με γενικούς στόχους**
  - ο 7. Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας των εργαζόμενων και των επιχειρήσεων
  - ο 8. Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση.
  - ο 9. Προώθηση της Κοινωνικής Ενσωμάτωσης. Στόχος είναι η διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης όλων στην αγορά εργασίας.
  - ο 10. Θεμελίωση ενός αποδοτικού και οικονομικά βιώσιμου συστήματος Υγείας, που θα προσφέρει ποιοτικές και εξατομικευμένες υπηρεσίες στους πολίτες και θα εστιάζει στη συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών πρόληψης και φροντίδας.
  - ο 11. Ανάδειξη του οικονομικού, κοινωνικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα των θεμάτων ισότητας των φύλων, με την άμεση σύνδεσή τους με τις κυρίαρχες εθνικές πολιτικές προτεραιότητες (ανάπτυξη – απασχόληση – κοινωνική συνοχή).
- **Θεσμικό Περιβάλλον με γενικό στόχο**
  - ο 12: Η βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων πολιτικών και η αποτελεσματική εφαρμογή τους για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών και τη διευκόλυνση της επιχειρηματικής δράσης.
- **Ελκυστικότητα της Ελλάδας και των Περιφερειών, ως τόπο επενδύσεων, εργασίας και διαβίωσης με γενικούς στόχους**
  - ο 13. Ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός των φυσικών υποδομών και των συναφών υπηρεσιών του συστήματος μεταφορών της χώρας.
  - ο 14. Ασφαλής ενεργειακός εφοδιασμός της χώρας με γνώμονα την αειφορία
  - ο 15. Αειφόρος διαχείριση του Περιβάλλοντος
  - ο 16. Άσκηση αποτελεσματικής περιβαλλοντικής πολιτικής
  - ο 17. Ανάδειξη του Πολιτισμού ως ζωτικού παράγοντα της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας.

Οι αναπτυξιακοί στόχοι της Χωρικής ενότητας Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου, και Ιονίων Νήσων⁶ στη νέα προγραμματική περίοδο είναι:

- Διεύρυνση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της χωρικής ενότητας
- επιτάχυνση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης και κοινωνικής ανάπτυξης
- αύξηση της παραγωγικότητας για την επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών της περιοχής προγραμματισμού

Τρεις αναπτυξιακές προτεραιότητες εξειδικεύουν τη στρατηγική στόχευση της χωρικής ενότητας: 1) Ελκυστικότητα της περιοχής προγραμματισμού ως τόπου επενδύσεων, εργασίας και διαβίωσης, 2) Επένδυση στον παραγωγικό τομέα της οικονομίας στην περιοχή προγραμματισμού και 3) Άμβλυνση ενδοπεριφερειακών και διαπεριφερειακών ανισοτήτων.

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας⁷ θα εστιάσει:

⁵ Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης, Αθήνα, Ιανουάριος 2007. Το Ε.Σ.Π.Α. αποτελεί το έγγραφο αναφοράς για τον προγραμματισμό των Ταμείων της ΕΕ σε εθνικό επίπεδο για την περίοδο 2007-2013. Εκπονήθηκε στο πλαίσιο της νέας Στρατηγικής προσέγγισης για την Πολιτική Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με την οποία το ΕΣΠΑ «...εξασφαλίζει ότι η συνδρομή από τα Ταμεία συμβαδίζει με τις κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για τη συνοχή και προσδιορίζει το σύνδεσμο μεταξύ των κοινοτικών προτεραιοτήτων αφενός και του εθνικού προγράμματος μεταρρυθμίσεων αφετέρου».

⁶ Παρά το γεωγραφικό της δεισμό η συγκεκριμένη χωρική ενότητα χαρακτηρίζεται από μια σειρά κοινών προβλημάτων που συνδέονται με την εμμονή του παραδοσιακού προτύπου του αγροτικού τομέα, με τις επιπτώσεις της αποβιομηχάνισης στα αστικά της κέντρα αλλά και με το δυναμικό κλάδο της τουριστικής και οικιστικής ανάπτυξης ο οποίος, όμως, όπως είναι αναμενόμενο διαφοροποιείται κατά περιοχές. Συνολικά τα προβλήματα παρουσιάζουν ιδιαίτερη ένταση στην Περιφέρεια Δυτ. Ελλάδας.

⁷ Η Δυτική Ελλάδα αποτελεί σύμφωνα με τα κριτήρια της απασχόλησης και της ανεργίας μια από τις Περιφέρειες της χώρας που κατατάσσεται στο τελευταίο ένα τρίτο σε ότι αφορά την έκταση των προβλημάτων. Το ίδιο ισχύει και για την

- στην ανάπτυξη αλλά και την επιτάχυνση ολοκλήρωσης των υποδομών και των υπηρεσιών (π.χ. ολοκλήρωση μεγάλων έργων μεταφορικών υποδομών) και συγκεκριμένα η δημιουργία και λειτουργία του Δυτικού Άξονα της ΠΑΘΕ Κόρινθος - Πάτρα).
- **σε παρεμβάσεις στο πλαίσιο συνδυασμένων μεταφορών (ανάπτυξη εμπορευματικών σταθμών).**
- στην αύξηση των επενδύσεων σε τομείς έντασης γνώσης και στον **αναπροσανατολισμό του παραγωγικού δυναμικού σε υπηρεσίες και προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας.** Ειδικότερα, θα επιδιωχθεί η προώθηση και ενίσχυση της συνεργασίας ΑΕΙ, ΤΕΙ, ερευνητικών ινστιτούτων και επιχειρήσεων, η ίδρυση νέων και ο εκσυγχρονισμός υφιστάμενων επιχειρήσεων με έμφαση στην καινοτομία και νέες τεχνολογίες αλλά και η δημιουργία καινοτόμων προϊόντων με την αξιοποίηση εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της Περιφέρειας.
- **στην ολοκληρωμένη τουριστική ανάπτυξη με έμφαση στις ειδικές – εναλλακτικές μορφές τουρισμού, κυρίως στις παραθαλάσσιες περιοχές και στις περιοχές της ορεινής ενδοχώρας.**
- **σε παρεμβάσεις προστασίας και βελτίωσης του αστικού και δομημένου περιβάλλοντος (π.χ. ανάπτυξη περιβαλλοντικών υποδομών επεξεργασίας διαχείρισης και αξιοποίησης στερεών και υγρών αποβλήτων)**
- στην αξιοποίηση των εναλλακτικών μορφών ενέργειας.
- στην ανασυγκρότηση του παραγωγικού ιστού των αστικών κέντρων της Περιφέρειας
- στον εκσυγχρονισμό του πρωτογενή τομέα της Περιφέρειας με νέες ανταγωνιστικές καλλιέργειες και στην καθετοποίηση των προϊόντων του πρωτογενή τομέα καθώς

Η στρατηγική ανάπτυξης της Πάτρας⁸ ως **πόλος ανάπτυξης – αστικό κέντρο** που συγκεντρώνει ειδικές χρήσεις, που κρίνονται σημαντικές για τη συνολική αναπτυξιακή διαδικασία (πύλη, κόμβος) αναπτύσσεται ως συνδυασμός των παρακάτω στοιχείων:

- Πολυκεντρικότητα
- Ενίσχυση των τάσεων δικτύωσης με άλλα αστικά κέντρα της χώρας
- Βελτίωση και ανάπτυξη των υποδομών και περιορισμός της αστικής διάχυσης
- Αειφόρος ανάπτυξη (αύξηση πρασίνου και κοινοχρήστων χώρων, ολοκληρωμένες υποδομές αστικών εξυπηρετήσεων, αστικές αναπλάσεις, δίκτυα πεζοδρόμων και ποδηλατοδρόμων, μείωση των οικιακών αποβλήτων)
- Αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων
- Βελτίωση των πληροφοριών σχετικά με τις εξελίξεις (παρατηρητήριο)

Ανάπτυξη της υπαίθρου:

1. Ανάπτυξη των ορεινών περιοχών (σημαντικοί ορεινοί όγκοι της Πελοποννήσου)⁹.

Σημαντικό στοιχείο της ανάπτυξης του ορεινού χώρου αποτελεί η συγκρότηση λειτουργικών διασυνδέσεων με τα γειτονικά αστικά κέντρα σε μια λογική ημερησίων μετακινήσεων. Τα κέντρα αυτά μπορούν να αποτελέσουν ολοκληρωμένα σημεία υποστήριξης της αναπτυξιακής δραστηριότητας στον ορεινό χώρο.

2. Ανάπτυξη των λοιπών αγροτικών περιοχών¹⁰ (στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ο νομός Αχαΐας -NUTS III- κατατάσσεται στις σημαντικά αγροτικές περιοχές) και των περιοχών που συνδέονται με την αλιεία.

Η στρατηγική για την ανάπτυξη των περιοχών της υπαίθρου στοχεύει:

- Βραχυπρόθεσμα στη διασφάλιση της πρόσβασης σε υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των αγροτικών περιοχών. (ΕΤΠΑ – Ταμείο Συνοχής)

έκθεση στον κίνδυνο της φτώχειας. Οι λόγοι που οδηγούν στην συγκεκριμένη κατάσταση συνδέονται με την καθυστέρηση του μετασχηματισμού του παραγωγικού προτύπου κυριαρχίας του πρωτογενή τομέα και με τα προβλήματα αποβιομηχάνισης που αντιμετωπίζουν τα αστικά της κέντρα. Καθοριστική για την κατάσταση αυτή είναι και η σχετικά απομακρυσμένη χωρική θέση της σε σχέση με τον υφιστάμενο άξονα ανάπτυξης, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι τα μεγάλα έργα στην Περιφέρεια άρχισαν να πραγματοποιούνται με σχετική καθυστέρηση. Πρέπει πάντως να σημειωθεί ότι στην Περιφέρεια προγραμματίζονται σημαντικά έργα έτσι ώστε να μπορεί να υποστηριχθεί ότι αυτή σχετικά σύντομα θα αποτελέσει κεντρικό τμήμα του αναδυόμενου δυτικού άξονα ανάπτυξης της χώρας.

⁸ Η Πάτρα αποτελεί την τρίτη σε πληθυσμό πόλη της χώρας, παρουσιάζει τάσεις αύξησης του πληθυσμού, ενώ το παραγωγικό της πρότυπο αντιστοιχεί σε εκείνο της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης (ΠΣ), παρουσιάζοντας τάσεις υποχώρησης της σημασίας του πρωτογενή τομέα. Επίσης, αποτελεί έδρα Περιφέρειας, ενός μεγάλου πανεπιστημίου και την πλέον σημαντική δυτική πύλη της χώρας, αναπτύσσοντας σταδιακά δικτύώσεις με το Αίγιο στην Πελοπόννησο και τη Ναύπακτο στην άλλη μεριά του Κορινθιακού κόλπου. Η Πάτρα αποτελεί ακρογωνιαίο σημείο του υφιστάμενου άξονα ανάπτυξης της χώρας αλλά και κεντρικό σημείο του αναδυόμενου δυτικού άξονα ανάπτυξης της χώρας (Γιάννενα, Άρτα, Πρέβεζα, Αγρίνιο-Μεσολόγγι, Πάτρα, Πύργος - μικρά αστικά κέντρα Δυτικής Πελοποννήσου, Καλαμάτα).

⁹ Για την ανάπτυξη των ορεινών περιοχών δε θα υιοθετηθεί σε επίπεδο Περιφερειών διαφοροποιημένη πολιτική αλλά οριζόντια και σε επίπεδο χώρας.

¹⁰ Για λόγους ενιαίας αντιμετώπισης για το σύνολο των προγραμματικών εγγράφων (ΕΣΠΑ, ΕΣΣΑΑ) η Ελλάδα για τον ορισμό των αγροτικών περιοχών /περιοχών της υπαίθρου αποδέχεται τον ορισμό του ΟΟΣΑ, που χρησιμοποιεί ως κριτήριο προσδιορισμού του αγροτικού χαρακτήρα την πληθυσμιακή πυκνότητα. Με βάση τον ορισμό αυτό οι περιοχές ομαδοποιούνται σε τρεις κατηγορίες που είναι: Κυρίαρχα αγροτικές (predominantly rural άνω του 50% του πληθυσμού ζει σε αγροτικές κοινότητες δηλαδή κοινότητες με πληθυσμιακή πυκνότητα κάτω των 150 κατοίκων ανά τετρ. χλμ., σημαντικά αγροτικές (significantly rural 15 % έως 50% του πληθυσμού ζει σε αγροτικές κοινότητες) και σημαντικά αστικές (predominantly urban λιγότερο από το 15% του πληθυσμού ζει σε αγροτικές κοινότητες).

- Στη διασφάλιση της ευρύτερης οικολογικής και πολιτιστικής σημασίας των περιοχών της υπαίθρου καθώς και μιας βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης, που συνδυάζει παραδοσιακές με σύγχρονες επιχειρηματικές δραστηριότητες σε συμβατά με το περιβάλλον και το τοπικό όρια. (ΕΤΠΑ - ΕΓΤΑΑ – ΕΤΑ)
- Στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του πρωτογενή τομέα μέσω της οργάνωσής του σε σύγχρονα επιχειρηματικά πρότυπα, με περαιτέρω ενδυνάμωση της εξωστρέφειας του, αξιοποιώντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που έχει σε μια σειρά προϊόντων αλλά και μεθόδων παραγωγής (ΕΓΤΑΑ – ΕΤΑ)
- Στη δημιουργία υποδομών που σχετίζονται με την αλιευτική δραστηριότητα (ΕΤΠΑ).
- Στην ανάδειξη του πολυλειτουργικού χαρακτήρα της γεωργίας και του ρόλου της σαν σημαντικού «διαχειριστή» των φυσικών πόρων αλλά και διατήρησης του αγροτικού τοπίου, φυσικού και ανθρωπογενούς (ΕΤΠΑ – ΕΓΤΑΑ)
- Στη βελτίωση του περιβάλλοντος μέσω της μείωσης των πιέσεων και προστασίας εδάφους επιφανειακών και υπόγειων υδάτων, προστασίας της βιοποικιλότητας αλλά και επίτευξης των στόχων της χώρας σε σχέση με το πρωτόκολλο του Κιότο (ΕΤΠΑ – ΕΓΤΑΑ)
- Στη διαφοροποίηση της οικονομίας των αγροτικών περιοχών, μέσω της περαιτέρω ενίσχυσης των εναλλακτικών μορφών τουρισμού και της συμβολής τους στη διαφοροποίηση /εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος. (ΕΤΠΑ ΕΓΤΑΑ)
- Στη διάδοση της χρήσης των ΤΠΕ στις επιχειρήσεις αλλά και στη βελτίωση των προσφερομένων υπηρεσιών στον πολίτη (ΕΤΠΑ)
- Στην αναβάθμιση του μορφωτικού επιπέδου των κατοίκων των αγροτικών περιοχών (ΕΤΠΑ – ΕΚΤ).
- Στην αύξηση της ελκυστικότητας τους σαν περιοχών κατοικίας αλλά και επιχειρηματικής δραστηριότητας ιδιαίτερα στο τομέα του τουρισμού (ΕΤΠΑ – ΕΓΤΑΑ -ΕΤΑ)
- Στη δημιουργία δικτύων με τα αστικά κέντρα και ιδιαίτερα με τα επιλεγμένα ημιαστικά και αστικά κέντρα που θα αποτελέσουν τους πόλους ανάπτυξης των ευρύτερων γεωγραφικών ενότητων και αποτυπώνονται στον εθνικό χωροταξικό σχεδιασμό. (ΕΤΠΑ – ΕΚΤ)
- Στην αιεφόρο ανάπτυξη επιλεγμένων αλιευτικών περιοχών, μέσω της δημιουργίας ενός προτύπου πολυαπασχόλησης και διασύνδεσης των διαφόρων τομέων μεταξύ τους (π.χ τουρισμός – πρωτογενής τομέας, τουρισμός - πολιτισμός, κλπ.) που συνδυάζεται με εξειδικεύσεις στην κατεύθυνση της βελτίωσης της ποιότητας και της επιχειρηματικότητας.
- Στη διατήρηση της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας των επιλεγμένων αλιευτικών περιοχών, στη διατήρηση και δημιουργία θέσεων απασχόλησης, μέσω της στήριξης που παρέχεται για τη διαφοροποίηση ή την οικονομική και κοινωνική αναδιάρθρωση των περιοχών αυτών και στη διατήρηση και προαγωγή της ποιότητας του παράκτιου περιβάλλοντος.

Διαπεριφερειακή συνεργασία και Δίκτυα

Οι προτεραιότητες, που τίθενται από τις Κοινοτικές Στρατηγικές Κατευθύνσεις, σε επίπεδο διαπεριφερειακής συνεργασίας είναι η καινοτομία, η κοινωνία της γνώσης, θέματα προστασίας και ανάδειξης περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων.

Στον παρακάτω πίνακα καταγράφονται οι κατευθύνσεις για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, όπως καταγράφηκαν στο ΕΣΠΑ, μετά από ανάλυση των ευκαιριών και αδυναμιών σε επίπεδο Περιφέρειας

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
	ΕΠΙΤΑΧΥΝΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Επιτάχυνση ολοκλήρωσης συγκοινωνιακών υποδομών • Αξιοποίηση των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της περιοχής για τη δημιουργία καινοτόμων τοπικών προϊόντων • Ενίσχυση παραγωγικών και επιχειρηματικών πρωτοβουλιών σε οργανωμένους χώρους • Επενδύσεις σε ΑΠΕ 	<ul style="list-style-type: none"> • Συνδυασμένες μεταφορές-εμπορευματικά κέντρα • Ανάπτυξη δικτύου επιχειρήσεων – ερευνητικών κέντρων • Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση με ενεργά μέτρα αύξησης της απασχόλησης και της απασχολησιμότητας • Κίνητρα για την προσέλκυση γυναικών στην αγορά εργασίας • Ενίσχυση της βιώσιμης, γυναικείας & νεανικής επιχειρηματικότητας • Κοινωνική και επαγγελματική ένταξη των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού.
	ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ
ΑΠΕΙΛΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη ποιοτικού ειδικού- εναλλακτικού τουρισμού • Εντοπισμό & προώθηση καινοτόμων αγροτικών προϊόντων • Παρεμβάσεις βελτίωσης και προστασίας δομημένου – αστικού περιβάλλοντος 	<ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση της προσαρμοστικότητας εργαζόμενων, επιχειρήσεων και εργοδοτών με τη διάχυση της χρήσης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) της Ε & Α & της καινοτομίας • Ενίσχυση, πληροφόρηση και κατάρτιση αγροτικού πληθυσμού σε νέες μεθόδους εκμετάλλευσης και χρήσης τεχνολογίας • Ολοκληρωμένη διαχείριση-εμπλουτισμός βοσκοτόπων και δασών • Προστασία θαλάσσιου περιβάλλοντος και ανάπτυξη αειφορικών μεθόδων αλιείας και ιχθυοκαλλιέργειας

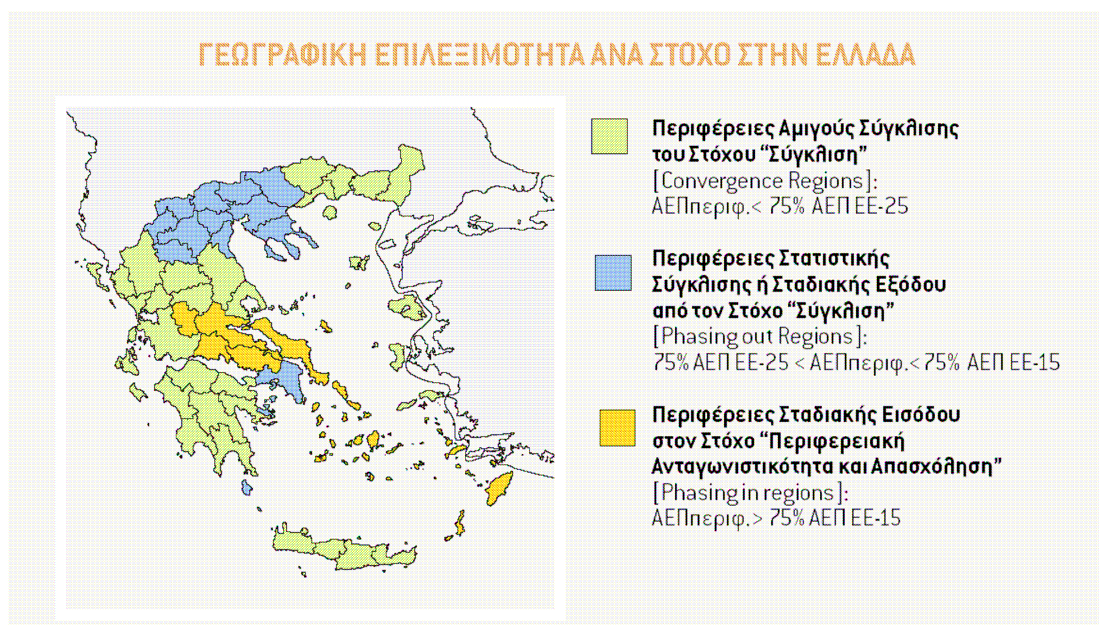

12.1 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ Ε.Σ.Π.Α.

1. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ¹¹:

Βασικές αρχές σχεδιασμού του Επιχειρησιακού Προγράμματος

- Ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών.
- Διασφάλιση της αρχής της μη διάκρισης.
- Ολοκληρωμένος και συνεκτικός χαρακτήρας των παρεμβάσεων, με έμφαση στη συγκέντρωση των πόρων για την εξασφάλιση πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων.
- Ρεαλιστική στοχοθέτηση, σαφής σύνδεση των παρεμβάσεων με τα αποτελέσματα.
- Έμφαση στη χρηματοδότηση παρεμβάσεων με μετρήσιμα αποτελέσματα.
- Αξιοποίηση της συμπληρωματικότητας και των συνεργειών, με ταυτόχρονη αποφυγή αλληλεπικαλύψεων.
- Έμφαση στην ενίσχυση της μετάβασης στην κοινωνία και την οικονομία της γνώσης, την αξιοποίηση των σύγχρονων ΤΠΕ και την προώθηση της καινοτομίας.
- Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και ποιοτική αναβάθμιση των παρεμβάσεων, με την ενεργό συμμετοχή των κοινωνικοοικονομικών εταίρων και την ανάπτυξη της εταιρικής.
- Εξατομικευμένη προσέγγιση των παρεμβάσεων, με έμφαση στις πραγματικές ανάγκες των ωφελουμένων.
- Βιωσιμότητα – διατηρησιμότητα των παρεμβάσεων και δομών και μετά το 2015.
- Κινητοποίηση των δυνάμεων της αγοράς σε σταθερό θεσμικό και κανονιστικό περιβάλλον.
- Ενσωμάτωση και διάχυση των αρχών της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας EQUAL στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση δράσεων για τους ανθρώπινους πόρους, ήτοι: Εταιρική, Διακρατικότητα – Διαπεριφερειακότητα, Καινοτομία.
- Αρχή της «συνυπευθυνότητας» των εμπλεκόμενων και ενδιαφερομένων μερών (stakeholders), συμπεριλαμβανομένης της συνυπευθυνότητας/λογοδοσίας των φορέων υλοποίησης και εφαρμογής.
- Έμφαση στη συνεργασία κρατικών και μη κυβερνητικών δομών και οργάνωση της κοινωνικής προσφοράς.
- Πρόβλεψη αναγκών για μελλοντικές υπηρεσίες που συμβάλλουν στην κοινωνική συνοχή, ιδίως με την αξιοποίηση καινοτόμων δράσεων.
- Ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης

Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας κύριοι στόχοι της στρατηγικής για την περιφερειακή αγορά εργασίας είναι:

- η διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και τα ενεργά μέτρα αύξησης της απασχόλησης και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας στηρίζοντας σε σημαντικό βαθμό τις τοπικές επιχειρήσεις,
- τα μέτρα εναρμόνισης οικογενειακού-επαγγελματικού βίου για την προσέλκυση των γυναικών στην αγορά εργασίας,
- η ενίσχυση μέσω επενδυτικών και άλλης μορφής κινήτρων της βιώσιμης επιχειρηματικότητας των νέων και των γυναικών,

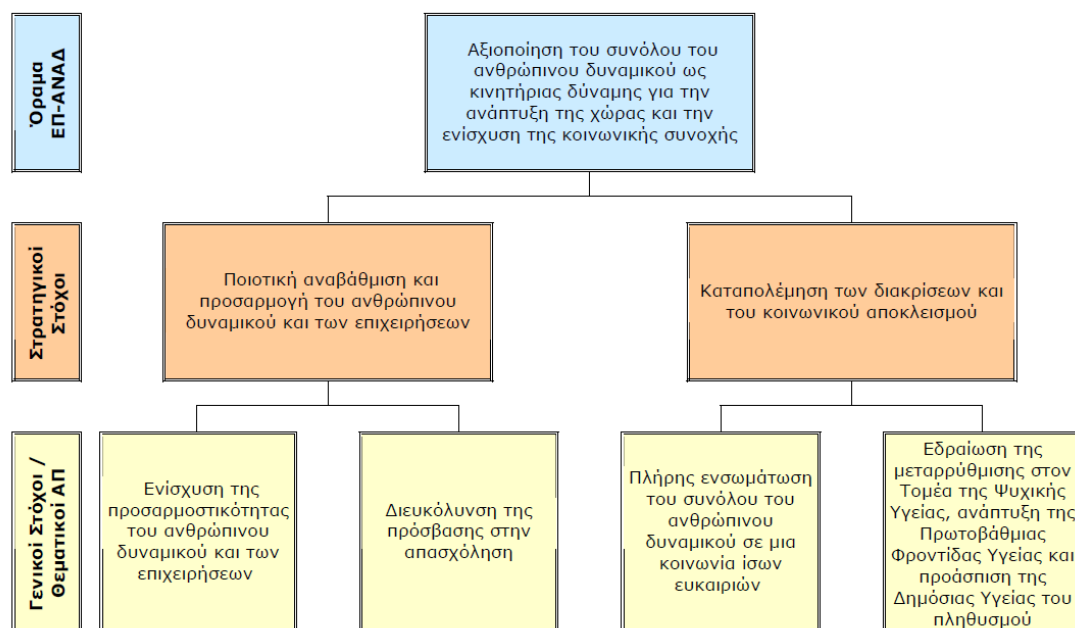
¹¹ Προγραμματική Περίοδος 2007 – 2013 Κωδικός Ε.Π.: 5 CCI: 2007GR05UPO001 Αθήνα, Οκτώβριος 2007

- η κοινωνική και επαγγελματική ένταξη των ευάλωτων ομάδων πληθυσμού μέσω στοχευμένων δράσεων κατάρτισης και ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης και
- η αύξηση της προσαρμοστικότητας όλων των εμπλεκόμενων στην αγορά εργασίας στη χρήση ΤΠΕ, Ε&Α και καινοτομίας και νέων τεχνολογιών.

Οι παρεμβάσεις στους πόλους ανάπτυξης (Πάτρα) θα στοχεύουν στη:

- Δημιουργία και μεταφορά καινοτομίας.
- Προώθηση της Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης και σύνδεσή της με την παραγωγική διαδικασία.
- Ανάπτυξη και τον προσανατολισμό της επιχειρηματικότητας σε νέες και καινοτόμες δραστηριότητες.
- Ανάπτυξη και προώθηση υπηρεσιών ΤΠΕ και ποιοτικών δημόσιων υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.
- Δημιουργία και την ανάπτυξη Κέντρων Αριστείας για την εκπαίδευση, την κατάρτιση και την απασχόληση.

Κεντρικός στόχος της αναπτυξιακής στρατηγικής του Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι η αξιοποίηση του συνόλου του ανθρώπινου δυναμικού ως κινητήριας δύναμης για την ανάπτυξη της χώρας και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και αναλύεται επιμέρους σε στόχους όπως φαίνεται στο παρακάτω Διάγραμμα:

Οι στόχοι του Διαγράμματος επιτυγχάνονται με παρεμβάσεις στους παρακάτω άξονες:

- Άξονας Προτεραιότητας 1: «Συστημικές Παρεμβάσεις»: Η διαφοροποίηση της στρατηγικής σε περιφερειακό επίπεδο δεν είναι δυνατή, καθώς οι Συστημικές Παρεμβάσεις θα αναπτυχθούν σε εθνικό επίπεδο.
- Θεματικός Άξονας Προτεραιότητας 2.1 (για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας): «Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας του ανθρώπινου δυναμικού και των επιχειρήσεων»:
  - ο Αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας και εισαγωγή καινοτομιών με έγκαιρο εντοπισμό αλλαγών στην αγορά εργασίας, σχεδιασμό και εισαγωγή μεταρρυθμίσεων στα συστήματα κατάρτισης, ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των κοινωνικών εταίρων και επένδυση στη γνώση και τη δια βίου μάθηση.
  - ο Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού με ενέργειες διευκόλυνσης κυρίως των επιχειρήσεων και ιδιαίτερα των ΜΜΕ για την αναβάθμιση / πιστοποίηση των γενικών και ειδικών δεξιοτήτων των εργαζομένων τους.
  - ο Δράσεις επανακατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού, αντιμετώπισης ομαδικών απωλειών θέσεων εργασίας και ενθάρρυνσης της ενεργού συμμετοχής του εργατικού δυναμικού μεγαλύτερης ηλικίας (ενεργός γήρανση) προκειμένου αυτό να καταστεί ικανό να προσαρμοσθεί στις νέες συνθήκες ανταγωνιστικότητας.
  - ο Καινοτόμες παρεμβάσεις με σύγχρονα εργαλεία χρηματοοικονομικής τεχνικής για την ενίσχυση πρωτοβουλιών προσαρμοστικότητας ανθρώπινου δυναμικού των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων δράσεων ενίσχυσης της αστικής ανάπτυξης (Πρότυπα Καινοτόμα Σχέδια Ανάπτυξης - global grants, αξιοποίηση νέων χρηματοδοτικών μέσων).
- Θεματικός Άξονας Προτεραιότητας 3.1 (για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας): «Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση»:
  - ο Δράσεις ενίσχυσης της απασχολησιμότητας του ανθρώπινου δυναμικού για την επίτευξη επαρκούς ανταγωνιστικότητας και δημιουργία νέων ευκαιριών για εργασία.

- ο Εφαρμογή ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (δράσεις κατάρτισης και προώθησης των ανέργων στην απασχόληση βάσει στοχευμένης ηλικιακής και κλαδικής προσέγγισης).
- ο Υποστηρικτικά μέτρα για την προώθηση της ισότητας των φύλων στην απασχόληση
- Θεματικός Άξονας Προτεραιότητας 4.1 (για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας): «Πλήρης ενσωμάτωση του συνόλου του ανθρώπινου δυναμικού σε μια κοινωνία ίσων ευκαιριών»:
  - ο Δράσεις ενίσχυσης της κοινωνικής ένταξης ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού που απειλούνται ή βιώνουν κοινωνικό αποκλεισμό
  - ο Δράσεις στήριξης ατόμων που χρήζουν βοήθειας (Δομές Βοήθεια στο Σπίτι)
- Θεματικός Άξονας Προτεραιότητας 5.1: «Εδραίωση της μεταρρύθμισης στον Τομέα της Ψυχικής Υγείας. Ανάπτυξη της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, και προάσπιση της Δημόσιας Υγείας του πληθυσμού».
- Θεματικός Άξονας Προτεραιότητας 6: Άξονες Προτεραιότητας 6.1: «Τεχνική Βοήθεια»: Η διαφοροποίηση της στρατηγικής του Άξονα σε περιφερειακό επίπεδο δεν κρίνεται σκόπιμη, καθώς η Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής θα υλοποιηθεί σε εθνικό επίπεδο.

2. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ¹²:

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα καλύπτει σε στρατηγικό και χρηματοδοτικό επίπεδο ένα γεωγραφικό χώρο που αντιστοιχεί στις οκτώ (8) Περιφέρειες αμιγούς Στόχου 1 «Σύγκλιση» οι οποίες είναι Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Ιόνια Νησιά, Ήπειρο, Θεσσαλία, **Δυτική Ελλάδα**, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο και Κρήτη. Ως ευρύτερη περιοχή μελέτης ορίζεται ολόκληρη η χώρα.

Ο **κεντρικός αναπτυξιακός στόχος του ΕΠΑΕ** για την περίοδο 2007-2013 είναι «η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και του παραγωγικού συστήματος της χώρας, με έμφαση στη διάσταση της καινοτομικότητας», και αναλύεται σε **3 στρατηγικούς στόχους**:

- Επιτάχυνση της μετάβασης στην οικονομία της γνώσης.
- Ανάπτυξη της υγιούς, αειφόρου και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας και διασφάλιση των φυσικών, θεσμικών και οργανωτικών προϋποθέσεων που την εξυπηρετούν.
- Ενίσχυση της ελκυστικότητας της Ελλάδας ως τόπου ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας, με σεβασμό στο περιβάλλον και την αειφορία.

Οι **Γενικοί Στόχοι του ΕΠ** επιχειρησιακά **αντιστοιχούν με τους Άξονες Προτεραιότητας**:

- Ο **Άξονας Προτεραιότητας 1** «*Δημιουργία και αξιοποίηση της Καινοτομίας υποστηριζόμενης από Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη*» με δύο κύριες κατηγορίες δράσεων οι οποίες στηρίζονται στο «Στρατηγικό σχέδιο για την ΕΑΚ 2007-2013» της Γενικής Γραμματείας Έρευνας & Τεχνολογίας:
  - ο Η πρώτη με τον τίτλο «Γνώση-Αριστεία» επιδιώκει την προώθηση δραστηριοτήτων για την παραγωγή ερευνητικού αποτελέσματος (εθνικοί τομεακοί πόλοι ΕΑΚ, συνεργασίες παραγωγικών και Ερευνητικών & Τεχνολογικών φορέων, διεθνείς συνεργασίες Έρευνας & Τεχνολογίας, ενίσχυση ερευνητικών και τεχνολογικών υποδομών κτ).
  - ο Η δεύτερη κατηγορία παρέμβασης με τον τίτλο «Αξία» αφορά στη μετατροπή του ερευνητικού αποτελέσματος σε προϊόν με την ενίσχυση προσφοράς και ζήτησης υπηρεσιών ΕΑΚ, διαμεσολάβηση, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, κ.α. Με αυτό τον τρόπο γίνεται ουσιαστικά προσπάθεια ώστε οι δράσεις της Έρευνας, Ανάπτυξης και Καινοτομίας της προγραμματικής περιόδου 2007 - 2013 να αποτελέσουν ολοκληρωμένο πλαίσιο
- Ο **Άξονας Προτεραιότητας 2** «*Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της εξωστρέφειας*» με δράσεις όπως ενίσχυση εκσυγχρονισμού επιχειρήσεων, προώθηση της επιχειρηματικής συνεργασίας και δικτύωσης, ενίσχυση των ειδικών μορφών τουρισμού, προώθηση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας στον πολιτισμό, επιχειρηματική αριστεία, ενίσχυση ειδικών ομάδων πληθυσμού για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας.
- Ο **Άξονας Προτεραιότητας 3** «*Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος*» με δράσεις όπως η ενίσχυση επιχειρηματικών πάρκων, θερμοκοιτίδες επιχειρήσεων, η ανάπτυξη ενιαίου δικτύου δομών στήριξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας, δράσεις τουριστικής προβολής, έργα για την ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού και για την ανάπτυξη επενδύσεων στον τομέα του πολιτισμού με έμφαση στην προστασία των αρχαιοτήτων και της πολιτιστικής κληρονομιάς κλπ. στον τομέα της προστασίας του καταναλωτή και της εμποτείας της αγοράς, σε θέματα αναβάθμισης του θεσμικού πλαισίου σε τομείς όπως η ανάπτυξη συστημάτων εταιρικής ευθύνης, η επίλυση διαφορών μεταξύ επιχειρήσεων, η αύξηση των ηλεκτρονικά παρεχόμενων δημόσιων υπηρεσιών κλπ.
- Ο **Άξονας Προτεραιότητας 4** «*Ολοκλήρωση του ενεργειακού συστήματος της χώρας και ενίσχυση της αειφορίας*». Δράσεις που προβλέπονται είναι προώθηση της χρήσης του φυσικού αερίου, ολοκλήρωση - εκσυγχρονισμός του ηλεκτρικού δικτύου της χώρας, διεύθυνση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων, κτ.

Ο **Γενικός Στόχος του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Ιονίων Νησιών** «η διεύρυνση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της, η επιτάχυνση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης και κοινωνικής ανάπτυξης και η αύξηση της παραγωγικότητας για την επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών» βρίσκεται σε εμφανή συνάφεια με τους Γενικούς Στόχους του ΕΠΑΕ. **Στη Χωρική ενότητα Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων Νήσων**, επιδιώκεται η

¹² Προγραμματική Περίοδος 2007 – 2013 Κωδικός Ε.Π.: 3 CCI: 2007GR161PO001 Αθήνα, Σεπτέμβριος 2007.

επιτάχυνση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης και κοινωνικής ανάπτυξης και η αύξηση της παραγωγικότητας, με δύο (από τις τρεις) προτεραιότητες να είναι η ελκυστικότητα της περιοχής ως τόπου επενδύσεων, εργασίας και διαβίωσης και η επένδυση στον παραγωγικό τομέα της οικονομίας.

Η **Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας** εστιάζει μεν στην ανάπτυξη και την επιτάχυνση ολοκλήρωσης των υποδομών, αλλά παράλληλα δίνει έμφαση στην αύξηση των επενδύσεων σε τομείς έντασης γνώσης και τον αναπροσανατολισμό του παραγωγικού δυναμικού σε υπηρεσίες και προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας, με προώθηση και ενίσχυση της συνεργασίας ΑΕΙ, ΤΕΙ, ερευνητικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων, ίδρυση νέων και εκσυγχρονισμό υφιστάμενων επιχειρήσεων με έμφαση στην καινοτομία και νέες τεχνολογίες και δημιουργία καινοτόμων προϊόντων με την αξιοποίηση των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της Περιφέρειας. Η επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της Περιφέρειας προϋποθέτει ισχυρές παρεμβάσεις σε όλους τους Άξονες Προτεραιότητας. Ο Άξονας Προτεραιότητας 1 συμβάλλει στην αξιοποίηση και αναβάθμιση του Ε & Τ ιστού και της επιχειρηματικότητας έντασης γνώσης, οι Άξονες Προτεραιότητας 2 και 3 στον αναπροσανατολισμό προς προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας, ενώ μέσω του Άξονα Προτεραιότητας 4 υποστηρίζεται η κατασκευή του ΚΥΤ Πάτρας¹³, η υλοποίηση έργων προώθησης της διείσδυσης των ΑΠΕ/ Εξοικονόμησης Ενέργειας και κατασκευή του Αγωγού Φυσικού Αερίου Ελλάδας – Ιταλίας¹⁴.

---

¹³ Αφορά στην κατασκευή Κέντρου Υπερυψηλής Τάσης στην Πάτρα. Το Κέντρο Υπερυψηλής Τάσης (ΚΥΤ) αποτελεί σημείο σύνδεσης του Συστήματος 400 kV με το Σύστημα 150 kV και εξυπηρετεί ανάγκες απομάστευσης ισχύος προς το Σύστημα 150 kV. Το ΚΥΤ κρίνεται αναγκαίο για την ασφάλεια τροφοδότησης του νότιου Συστήματος και την αύξηση του περιθωρίου ευστάθειας της τάσης. (Εκτιμώμενη διάρκεια υλοποίησης 3 χρόνια).

¹⁴ Ο αγωγός θα συνδέσει το υπάρχον Εθνικό Σύστημα Φυσικού Αερίου (ΕΣΦΑ), το οποίο έχει αναπτυχθεί στο ανατολικό τμήμα της χώρας με τις δυτικές περιοχές της Ελλάδας, διερχόμενος από τέσσερις Περιφέρειες (ΑΜΘ, Κ. Μακεδονία, Δ. Μακεδονία και Ήπειρο). Το έργο ενισχύει την ασφάλεια τροφοδοσίας της χώρας και αποτελεί το πρώτο βήμα για τη διαμετακόμιση σημαντικών ποσοτήτων φυσικού αερίου σε μεγάλα ευρωπαϊκά κέντρα (Εκτιμώμενη διάρκεια υλοποίησης 5 χρόνια).